PEAKONTROLÖRI OTSUS

RIIGIKONTROLL

Peakontrolöri 28.06.2001 otsus nr 13-5/012

Liikluskindlustuse Fondi poolt Rävala büroohoone AS-i aktsiate ostmise õiguspärasus

SISUKORD

1. AUDITI EESMÄRK JA TEOSTUS 2

2. KOKKUVÕTE OLULISEMAST 2

3. ÕIGUSLIK RAAMISTIK 3

3.1 ÕIGUSAKTIDES TOODUD NÕUDED 3
3.2 FONDI NÕUKOGU OTSUSED 4
3.3 PEADIREKTORI POOLT KEHTESTATUD REGULATSIOONID 4

4. RÄVALA BÜROOHOONE AS AKTSIATE OSTMINE 5

4.1 RÄVALA BÜROOHOONE AS AKTSIATE OSTMISE OTSUSTAMINE 5
4.2 LEPINGU SÕLMIMINE RÄVALA BÜROOHOONE AS AKTSIATE OSTMISEKS 5
4.3 FONDI TEGEVUS AKTSIATE HINNA KORRIGEERIMISEL 6
4.4 TEHINGU TOIMUMISEST INFORMEERIMINE 7

5. KONTROLLITAVA SEISUKOHAD 7

6. RIIGIKONTROLLI ARVAMUS KONTROLLITAVA SEISUKOHTADE KOHTA 8

7. JÄRELDUSED 9

8. ETTEPANEKUD 9

1. Auditi eesmärk ja teostus

Auditi eesmärgiks oli anda hinnang Liikluskindlustuse Fondi *(edaspidi Fond)* poolt Rävala Büroohoone AS-i aktsiate soetamise õiguspärasusele.

Audit annab teavet selle kohta, kas Fondi vahendeid investeeriti kooskõlas regulatsioonidega, tagamaks kohustusliku liikluskindlustuse korraldamine ja selleks vajalike reservide loomine.

Auditi ulatuseks oli Fondi investeering Rävala Büroohoone AS *(edaspidi RBH)* aktsiatesse. Auditi käigus hinnati aktsiate soetamise seaduslikkust. Aktsiakapitali põhjendatud turuväärtuse määramisel võeti aluseks PriceWaterhouseCoopersi *(edaspidi PWC)* poolt läbiviidud hindamine, hilisemaid võimalikke aktsiate hinda muutvaid tegureid ei käsitletud.

Auditiks vajalike andmete kogumine Fondis toimus ajavahemikul 19.03 - 26.04.2001. Suulisi või kirjalikke selgitusi andsid Fondi Nõukogu esimees Alar Urm, Fondi peadirektor Veljo Tinn (koondatud Fondist alates 01.06.2001), Fondi peajurist Ants Moorits ja pearaamatupidaja Heli Noorkõiv ning Kindlustusinspektsiooni peadirektor Kaido Tropp.

Kontrollimise tulemuste kohta vormistati 13.06.2001. aastal kontrolliakt, mille kohta esitas Fond 21.06.2001. aastal omapoolsed selgitused.

2. Kokkuvõte olulisemast

Fond on liikluskindlustuse seaduse alusel loodud avalik-õiguslik juriidiline isik, kelle tegevuse eesmärgiks on kohustusliku liikluskindlustuse korraldamine ja selleks vajalike reservide moodustamine.

Fond ostis 19.03.1999. aastal sõlmitud ostu-müügilepingu alusel Nordika Kindlustuse AS-ilt 100% Rävala Büroohoone AS aktsiaid maksumusega 50,0 miljonit krooni. Juba järgmisel päeval peale lepingu sõlmimist vähendati aktsiate hinda 8,6 miljoni krooni võrra, mille tulemusena kujunes aktsiate ostuhinnaks 41,4 miljonit krooni. Hiljem läbiviidud PWC arvamuse

kohaselt oli aktsiakapitali põhjendatud turuväärtus aktsiate soetamise hetkel vahemikus 1,5-5,5 miljonit krooni.

Tehingu toimumise ajal oli investeeringute tegemine reguleeritud vaid Fondi Nõukogu poolt kinnitatud piirangutega ajutiselt vabade vahendite paigutamisele investeeringutena ja Fondi põhivarasse *(edaspidi piirangud)* ja Fondi peadirektori kehtestatud regulatsioonidega. Kindlustusseaduses toodud regulatsioon polnud piisavalt täpne ning võimaldas Fondil selles sätestatud piiranguid mitte järgida.

RBH aktsiate soetamise näol oli tegemist investeeringuga, mille tegemisel tulnuks järgida Fondi Nõukogu poolt kinnitatud piiranguid ning peadirektori poolt kehtestatud regulatsioone. RBH aktsiate ostmise otsustamisel piiranguid ei järgitud ning aktsiate ostmist Nõukogu koosolekul eelnevalt ei arutatud. Kogu tehingu ettevalmistamise ja lepingutingimuste (sh hinna) läbirääkimise ja muutmise protsess on Fondis dokumenteerimata. Fondi peadirektor sõlmis aktsiate ostu-müügilepingu oma volitusi ületades. Tehing oli Fondile kahjulik, aktsiad osteti ligikaudu 36 miljoni krooni võrra kallimalt nende põhjendatud turuväärtusest. Hilisemat aktsiate hinna vähendamise võimalust Fond ei realiseerinud.

Seisuga 31.03.1999 moodustasid Fondi investeeringud 183,8 miljonit krooni. Investeering RBH aktsiatesse moodustas üle 20% Fondi investeeringute kogumaksumusest.

3. Õiguslik raamistik

3.1 Õigusaktides toodud nõuded

1999. aastal reguleerisid Fondi tegevust järgmised õigusaktid:

- kindlustusseadus,
- liikluskindlustuse seadus,
- Vabariigi Valitsuse 03.11.1994. aasta määrusega nr 415 kinnitatud Fondi põhikiri.

Vahendite paigutamist kindlustusseltsis ja piiranguid kindlustusseltsi üld- ja kindlustustehniliste reservide paigutamisel sätestasid kindlustusseaduse §-id 48 ja 49. Kindlustusseaduses toodud

regulatsioon polnud piisavalt täpne ning võimaldas Fondil selles toodud piiranguid mitte järgida.

Investeeringute tegemist tehingu toimumise ajal kehtinud liikluskindlustuse seadus ega Fondi põhikiri ei reguleerinud. Sisuliselt oli Fondi kogu investeerimistegevus reguleeritud vaid Fondi Nõukogu poolt kehtestatud piirangutega ja Fondi peadirektori poolt kehtestatud regulatsioonidega.

Samuti ei käsitlenud õigusaktid täpsemalt Fondi garanteerimistegevusega seonduvat ja selle täitmiseks vajalikku otsustamispädevust.

3.2 Fondi Nõukogu otsused

17.06.1998. aastal kinnitas Fondi Nõukogu piirangud ajutiselt vabade vahendite paigutamisele investeeringutena ja Fondi põhivarasse. Kinnitatud piirangud erinesid kindlustusseaduses ettenähtud piirangutest üld- ja kindlustustehniliste reservide paigutamisel.

Piirangute kohaselt oli investeerimistegevuse eesmärgiks Fondi ajutiselt vabade vahendite paigutamisest tulu saamine eesmärgiga rohkendada Fondi vara ja katta hindade tõusust tingitud vara reaalväärtuse vähenemine. Piirangud sätestasid ka lubatud paigutused, sealhulgas paigutused tütarettevõtete ja sidusettevõtete või börsil noteeritud aktsiatesse ja osakutesse ilma erikooskõlastuseta.

3.3 Peadirektori poolt kehtestatud regulatsioonid

Fondi peadirektor oli kehtestanud alljärgnevad investeeringuid puudutavad regulatsioonid:

- 14.01.1997. aasta korraldusega kinnitatud Fondi investeeringute põhjendatuse koostamise alused;
- 07.04.1998. aasta korraldus investeerimis-ja arendustegevuse kohta;
- 18.06.1998. aasta korraldus piirangute rakendamise kohta.

4. Rävala Büroohoone AS aktsiate ostmine

4.1 Rävala Büroohoone AS aktsiate ostmise otsustamine

Kogu RBH aktsiate ostmise otsustusprotsess on täielikult dokumenteerimata ja seepärast hinnati tehingut ainult asjaomaste isikute selgituste põhjal.

Kontrollijad käsitlesid RBH aktsiate ostmist investeeringuna, mille teostamise otsustamisel tulnuks järgida Fondi Nõukogu kehtestatud piiranguid ja peadirektori kehtestatud protseduure.

Vahendite paigutamise eesmärgiks piirangute kohaselt oli tulu saamine. Arvestades PWC hinnangut osteti RBH aktsiad põhjendatud turuväärtusest 35,9 - 39,9 miljoni krooni võrra kallimalt.

Piirangute punkti 7 kohaselt loetakse paigutus likviidseks, kui seda on võimalus müüa ühe kuu jooksul. RBH aktsiate ostmisega soetati ühte hoonet majandava äriühingu aktsiad. Tehtud investeeringut ei saa pidada likviidseks piirangutes toodud määratlust arvestades.

Piirangute punktis 8 oli nõue, et paigutused tütarettevõtete ja sidus-ettevõtete või börsil noteeritud aktsiatesse või osadesse võivad moodustada paigutatavatest vahenditest:
- kuni 30% liikluskindlustuse üldreservist, kuni 30% kindlustustehnilistest eraldistest (piirikindlustuse osas, edasikindlustuse osas, garantiifondi osas),
- kuni 30% jaotamata ja jooksva aasta kasumist.
RBH aktsiate ostmise hetkel ületati piiranguid 4,4 miljoni krooni ulatuses.

Aktsiate ostmise otsustamisel piiranguid ei järgitud ning aktsiate ostmist Nõukogu koosolekul eelnevalt ei arutatud. Fondis nimetatud teemal väidetavalt toimunud arutelusid ei dokumenteeritud. Aktsiate ostu-müügilepingu kirjutas Fondi nimel alla peadirektor.

4.2 Lepingu sõlmimine Rävala Büroohoone AS aktsiate ostmiseks

Fond ostis 19.03.1999. aastal sõlmitud ostu-müügi lepingu alusel Nordika Kindlustuse AS-ilt 100% RBH aktsiad hinnaga 50,0 miljonit krooni (RBH oli Nordika Kindlustuse AS-i

tütarettevõte, kelle aktsiad kuulusid 100% ulatuses Nordika Kindlustuse AS-ile). Lepingujärgselt kuulus 10,0 miljonit krooni tasumisele rahas ja ülejäänud summa tasaarvlemise korras 8% eraldiste ja edasikindlustuse preemiatega.

Juba järgmisel päeval peale aktsiate ostu-müügilepingu sõlmimist (20.03.1999) sõlmiti lepingu juurde protokoll. Protokolli kohaselt vähendati seoses uute asjaolude ilmnemisega aktsiate hinda 8,6 miljoni krooni võrra. Seega jäi aktsiate ostuhinnaks 41,4 miljonit krooni. Hinna vähendamise aluseks olnud põhjendusi ja arvestusi ei dokumenteeritud.

4.3 Fondi tegevus aktsiate hinna korrigeerimisel

Sõlmitud aktsiate ostu-müügilepingu punkti 3.1 kohaselt juhul, kui ostetava aktsiaseltsi suhtes läbiviidava audiitorkontrolli tulemusena selguvad asjaolud, mistõttu aktsiate hind ei vasta olulisel määral aktsiate tegelikule väärtusele, kuulub aktsiate hind korrigeerimisele.

20.04.1999. aastal sõlmis Fondi peadirektor AS-iga PWC lepingu hinnangu andmiseks RBH 100% aktsiakapitali põhjendatud turuväärtusele. PWC hinnangu järgi oli RBH 100% aktsiakapitali põhjendatud turuväärtus seisuga 19.03.1999 vahemikus 1,5 kuni 5,5 miljonit krooni. Oluliseks aktsiate väärtusele negatiivset mõju avaldanud teguriks hindas PWC Nordika Kindlustuse AS-i ja RBH vahel sõlmitud rendilepingut (leping sõlmiti päev enne aktsiate võõrandamist).

Võimalik aktsiate hinna alandamise tähtaeg tulenes lepingu punktist 2.4. Ostja või müüja jääkvõlgnevuse lõplik kirjalik fikseerimine pidi toimuma hiljemalt 31.01.2000. Kummagi poole keeldumise või kõrvalehoidumise puhuks nägi lepingu eelnimetatud säte ette võimaluse fikseerida jääkvõlgnevus ühepoolselt ning esitada teisele poolele arve.

22.06.1999. aastal tegi Fondi peadirektor Nordika Kindlustuse AS-ile ettepaneku alustada läbirääkimisi RBH aktsiate ostu-müügi hinna korrigeerimiseks ja vastavusse viimiseks aktsiate tegeliku hinnaga ning poolte vahelise tasaarvestuse teostamiseks. Nordika Kindlustuse AS teatas 06.07.1999. aastal, et nemad ei näe antud hetkel selliseid asjaolusid, millest nad ei ole

Fondi lepingu sõlmimisel teavitanud ning mille mõjul aktsiate hind ei vasta olulisel määral aktsiate tegelikule väärtusele.

Muid abinõusid aktsiate hinna korrigeerimiseks Fond ei rakendanud. Fond ei kasutanud lepingus ettenähtud võimalust jääkvõlgnevuse ühepoolseks fikseerimiseks ega pöördunud kohtusse hagimenetluse korras.

4.4 Tehingu toimumisest informeerimine

Piirangute punktis 9 on toodud nõue, et Fondi tegevjuhtkond informeerib Nõukogu regulaarselt paigutuste struktuurist ja selle muutusest.

Fondi 1999. aasta I kvartali vahearuanne, milles on kajastatud vabade vahendite paigutamine, vaadati Fondi Nõukogu poolt läbi ja kinnitati 18.06.1999. aastal toimunud koosolekul. Aruande järgi omas Fond seisuga 31.03.1999 tütarettevõtete aktsiaid 42,0 miljonit krooni, sh RBH aktsiad 41,4 miljoni krooni väärtuses.

Tegevjuhtkonna informatsioon Fondi Nõukogu poolt kehtestatud piirangutest kinnipidamise kohta reservide ja eraldiste paigutamisel 1999. aasta I poolaastal esitati ja arutati läbi Fondi Nõukogu 06.09.1999. aasta istungil. Esitatud informatsiooni kohaselt olid kõik piirangud täidetud, likviidsus oli nõutust isegi suurem. Nõukogule esitatud informatsioon ei sisaldanud RBH tehingu asjaolusid ja tehingu kirjeldust.

Fondi peadirektori 18.06.1998. aasta korralduse punktis 3 kehtestati nõue, et investeeringute juht ja raamatupidamine esitavad üks kord kuus tegevjuhtkonnale informatsiooni piirangutes kehtestatud nõuete täitmisest. Informatsioon tegevjuhtkonnale ka esitati. Esitatud informatsioonis oli kajastatud piirangute ületamine.

5. Kontrollitava seisukohad

Fondi nõukogu esimehe kirjalike selgituste kohaselt arutati RBH aktsiate ostmist rahandusministri ning kindlustusjärelevalve esindajaga, Fondi nõukogu teavitati aktsiate

ostmisest aruandluse kaudu (tehingu järgselt). Nõukogu esimees avaldas auditi käigus erinevaid seisukohti Nõukogu eelneva otsuse vajalikkuse kohta antud tehingu tegemiseks. Esmalt märkis ta, et vastavalt Fondi põhikirjale ei olnud Nõukogu nõusolek vajalik; seejärel aga, et juhatus oli küll formaalselt pädev tehingut tegema, kuid pidanuks saama siiski Nõukogu aktsepti.

Oma selgitustes Riigikontrollile asus Fondi peadirektor seisukohale, et RBH aktsiate ostmise puhul ei olnud tegemist investeeringuga (raha tegelikult ei investeeritudki, tasumine toimus suures ulatuses tasaarvestuste korras) tavatähenduses, vaid Nordika Kindlustuse AS võimalike liikluskahjude garanteerimisega, mistõttu ei järgitud regulatsioone investeeringute osas. Aktsiate soetamise eesmärgiks ei olnud tulu saamine. Fondi endine peadirektor selgitas, et vabade vahendite paigutamist RBH aktsiatesse enne lepingu sõlmimist Fondi Nõukogus ei arutatud, kuid Nõukogu informeeriti tehingu järgselt aruandluse kaudu. Aktsiate hinda vähendavaid meetmeid peadirektor oma selgituse kohaselt piisavaks ei lugenud, kuna need ei viinud soovitud eesmärgile.

6. Riigikontrolli arvamus kontrollitava seisukohtade kohta

Riigikontroll ei nõustu Fondi nõukogu esimehe ja kuni 01.06.2001 töötanud peadirektori seisukohtadega. Õigusaktid ei käsitlenud täpsemalt Fondi garanteerimistegevusega seonduvat ja selle täitmiseks vajalikku otsustamispädevust. Liikluskindlustuse seadusest tulenevate võimalike kohustuste suuruse osas puuduvad igasugused dokumenteeritud arvestused. RBH aktsiate ostmise tulemusena vähenesid Fondi varad vähemalt 36 miljoni krooni võrra. Fond võis tehingu tulemusel saada vaid ajutise kindlustunde oma võimalike garanteerimiskohustuste mittetäitmise vajalikkuse osas, saamata samas vastu võimalust raha tagasisaamiseks Nordika Kindlustuse AS-ilt edaspidi.

Riigikontroll jääb seisukohale, et RBH aktsiate ostmise puhul oli tegemist investeeringuga ning selle tegemiseks tulnuks järgida Fondi Nõukogu poolt kehtestatud piiranguid ning peadirektori poolt kehtestatud regulatsioone.

Fondi Nõukogu ei ole ka tehingujärgselt võtnud vastu mingit otsust RBH aktsiate ostmise kohta. Nõukogu teavitamiseks ei saa pidada ainult aruannete esitamist ilma toimunud tehingut täpsemalt kirjeldamata.

7. Järeldused

- Fondi peadirektor RBH aktsiate ostmise otsustamisel ei järginud Fondi Nõukogu poolt kehtestatud piiranguid, aktsiate ostmist Fondi Nõukogu koosolekul eelnevalt ei arutatud, Fondis nimetatud teemal väidetavalt toimunud arutelusid ei dokumenteeritud.
- Fondi peadirektor sõlmis RBH aktsiate ostu-müügilepingu oma volitusi ületades. Dokumenteerimata on lepingutingimuste (sh hinna) läbirääkimise ja muutmise protsess.
- Aktsiad osteti, ilma et nende turuväärtuse hindamist oleks eelnevalt läbi viidud. Puuduvad igasugused tõendid, et enne tehingu toimumist oleks hinnatud investeeringu tulukust.
- Aktsiate ostmine oli Fondile kahjulik, sest nende eest maksti oluliselt rohkem kui PWC aktsiakapitali turuväärtuseks hindas. Tuginedes PWC arvamusele osteti aktsiad nende põhjendatud turuväärtusest vähemalt 36 miljoni krooni võrra kallimalt.
- RBH aktsiate ostu kohta Nõukogule esitatud informatsioon investeeringu likviidsuse ja piirangute järgimise osas ei vastanud tegelikkusele. Fondi peadirektor oli teadlik, et piiranguid ületati, kuid Fondi Nõukogu ta sellest ei informeerinud.

8. Ettepanekud

Riigikontroll saadab kontrollimaterjalid Fondi Nõukogu esimehele ettepanekuga arutada need läbi Nõukogu koosolekul, kujundada Nõukogu seisukoht RBH aktsiate ostmise osas ning kavandada meetmed kontrolli teostamiseks juhatuse tegevuse üle.

Riigikontroll peab vajalikuks informeerida auditi tulemustest rahandusministrit.

Riigikontroll saadab kontrollimaterjalid uurimisorganile RBH aktsiate ostmise asjaolude täiendavaks selgitamiseks ning Fondi endise peadirektori tegevuse suhtes aktsiate ostmisel kriminaalasja algatamise otsustamiseks.

Jüri Kõrge

Peakontrolöri, kt

KAITSEPOLITSEIAMET

Hr Jüri Kõrge
peakontrolöri kt
Riigikontroll
Narva mnt 11a
15013 TALLINN

Teie 28.06.2001 nr 13-1/2189
Meie 11.07.2001 nr 3088/2

Teatan, et 11.07.2001 alustati Kaitsepolitseiametis Liikluskindlustuse Fondi endise peadirektori Veljo Tinn'i tegevuse seaduslikkuse uurimiseks kriminaalkoodeksi § 161 tunnustel (ametiseisundi kuritarvitamine) kriminaalasjas nr 01913000077 kriminaalmenetlust.

Lugupidamisega

Urmas Vainsalu
vanemassistent

tel 612 1424

Sama: Tallinna Prokuratuur

RIIGIKONTROLL
Kuupäev 11.07.2001 | Reg nr 2292/13-1/2189

Toompuiestee 3
10142 TALLINN

Tel: (+372) 612 1400
Faks: (+372) 612 1401
E-post: kapo@kapo.ee
Korrapidaja: (+372) 612 1455

Registr nr 70000591

TALLINNA LINNAKOHUS

Teie 18.04. 2002.a. nr. 6-1/02/734

Meie 02.05. 2002.a nr 1/2-797/02

Hr Peeter Läti
Riigikontrolli direktor
Narva mnt. 11a
15013 TALLINN

Kohtuotsuse väljastamine

Vastavalt Teie nõudmisele väljastame Tallinna Linnakohtu 16.04.2002.a. kohtuotsuse ärakirja Veljo TINNi süüdimõistmise kohta KrK § 161; § 164-2 lg 2 järgi.

Lugupidamisega

Viiu Kallas
Kriminaalkantselei juhataja

Lisa: 3 lehel

Evi Jüürmann 620 0127

RIIGIKONTROLL
Kuupäev 07.05.02 Reg nr 6-1/02/734-1

Liivalaia 24
EE0100 TALLINN
EESTI
Reg.nr.01269483

tel. (372) 6 200 002
(372) 6 200 110
fax (372) 6 200 000

a/a 10002006422007
Eesti Ühispank
kood 401

Kriminaalasi nr. ½-297/02

KOHTUOTSUS

EESTI VABARIIGI NIMEL

16.04.2002.a. Tallinna Linnakohus koosseisus
kohtunik Eha Popova
sekretäri Kristina Slobodenjuki juuresolekul
prokuröri Andres Ülviste
kaitsja Aadu Lubergi osavõtul arutas avalikul kohtuistungil kriminaalasja **Veljo Tinni**, s. 10. 01. 1939.a.Viljandi maakonnas Rähni külas, kõrgema haridusega, töök. OÜ Kesna, kliendinõustaja, eluk. Tallinn, Tammsaare tee 85-8, vallaline, varem kriminaal- ja halduskorras karistamata,

süüdistuses KrK § 161 ja 164^2 lg. 2 järgi,

t u v a s t a s:

Veljo Tinn on lihtmenetluses kohtu alla antud süüdistatuna KrK § 161 järgi selles, et tema, töötades Eesti Liikluskindlustuse Fondi, mis vastavalt *Liikluskindlustuse seaduse §-s 14* sätestatule on rahandusministri valitsemisalas asuv ning Liikluskindlustuse seaduse, muude õigusaktide ja oma põhikirja alusel tegutsev avalik-õiguslik juriidiline isik, peadirektorina, s.o. ametiisikuna *KrK § 160 lg 1* tähenduses, kellele Vabariigi Valitsuse 03.11.1994.a. määrusega nr 415 kinnitatud *Eesti Liikluskindlustuse Fondi põhikirja punkti 18 alapunktide 3 ja 4* kohaselt oli antud õigus esindada fondi ilma volikirjata ja sõlmida fondi nimel lepinguid, pani toime ametiseisundi kuritarvitamise, mis seisneb alljärgnevas:

19.03.1999.a. sõlmis Veljo Tinn, Tallinnas, tahtlikult ära kasutades oma ametiseisundit, Eesti Liikluskindlustuse Fondi nimel ostu-müügi lepingu 100% Rävala Büroohoone AS-i aktsiate ostmiseks Nordika Kindlustuse AS-lt 50 000 000 krooniga.
20.03.1999.a. sõlmis Veljo Tinn 19.03.1999.a. sõlmitud aktsiate ostu-müügi lepingu juurde protokolli, millega poolte kokkuleppel vähendati Rävala Büroohoone AS-i aktsiate müügihinda 8 600 000 krooni võrra ja aktsiate müügihinnaks kehtestati 41 400 000 krooni.
19.03.1999.a. ostu-müügi lepingu ja 20.03.1999.a. selle juurde sõlmitud protokolli alusel omandas Eesti Liikluskindlustuse Fond Nordika Kindlustuse AS-lt 41 400 000 krooni eest 100 % Rävala Büroohoone AS-i aktsiatest, millede põhjendatud turuväärtus 19.03.1999.a. seisuga oli 1,5 - 5,5 krooni.
Seega ületas Eesti Liikluskindlustuse Fondi poolt Rävala Büroohoone AS-i aktsiate eest makstud summa vähemalt 35,9 miljoni krooni võrra aktsiate põhjendatud turuväärtuse.

Lepingut ja selle juurde koostatud protokolli sõlmides Veljo Tinn:

1. Rikkus tahtlikult Vabariigi Valitsuse 03.11.1994.a. määrusega nr. 415 kinnitatud *Eesti Liikluskindlustuse Fondi põhikirja punkti 8 alapunktis 3 sätestatut, mille kohaselt fond peab investeerides ja laenu andes arvestama Kindlustusseaduses sätestatud piiranguid* - investeerides Eesti Liikluskindlustuse Fondi vahendeid Rävala Büroohoone AS-i aktsiatesse, ei järginud Kindlustusseaduse §-s 48 lg 2 p 6 ja §-s 49 p 1 sätestatud piiranguid.

2. Rikkus tahtlikult *Kindlustusseaduse,* mis määrab kindlaks kindlustustegevuse üldised organisatsioonilised, majanduslikud ja õiguslikud alused ning reguleerib kindlustustegevusest osavõtjate vahelisi suhteid, sätteid:
§-s 48 lg 1 kehtestatud nõudeid vahendite paigutamisele, mille kohaselt peab kindlustusselts oma vahendeid paigutades saavutama kõrgeima kindluse astme ja tagama oma maksejõulisuse endale võetud kohustuste täitmiseks - ei kontrollinud enne Eesti Liikluskindlustuse Fondi vahendite paigutamist Rävala Büroohoone AS-i aktsiatesse viimaste tegelikku põhjendatud turuväärtust, mistõttu investeeringu tulemusena vähenes fondi maksejõulisus;
§-s 48 lg 2 p 6 kehtestatud piirangut üldreservi paigutamisele, mille kohaselt on kindlustusseltsil lubatud börsil mittenoteeritud aktsiatesse (mida Rävala Büroohoone AS-i aktsiad on) paigutada kuni 50 % üldreservist - lepingu sõlmimise ajal oli Eesti Liikluskindlustuse Fondi üldreserv 56 346 735 krooni, seega moodustas investeering Rävala Büroohoone AS-i aktsiatesse 73,5 % liikluskindlustuse üldreservist, ületades lubatut 23,5 % võrra;
§-s 48 lg 2 p 6 ja *§-s 49 p 1 kehtestatud piirangut kindlustustehniliste reservide paigutamisele, mille kohaselt ei tohi kindlustusseltsi paigutused börsil mittenoteeritud aktsiatesse ületada 15 protsenti kindlustustehnilistest reservidest* - lepingu sõlmimise ajal oli Eesti Liikluskindlustuse Fondi kindlustustehniliste reservide suurus 51 373 437 krooni, seega moodustas investeering Rävala Büroohoone AS-i aktsiatesse 80,6 % kindlustustehnilistest reservidest, ületades lubatut 65,6 % võrra;

3. Rikkus tahtlikult Eesti Liikluskindlustuse Fondi Nõukogu poolt 17.06.1998.a. kinnitatud *"Piirangute Eesti Liikluskindlustuse Fondi ajutiselt vabade vahendite paigutamisele investeeringutena ja fondi põhivarasse"*
punkti 2, mille kohaselt on Eesti Liikluskindlustuse Fondi (edaspidi Fond) investeerimistegevuse eesmärgiks Fondi ajutiselt vabade vahendite paigutamisest tulu saamine, eesmärgiga rohkendada Fondi vara ja katta täielikult või osaliselt hindade tõusust tingitud Fondi vara reaalväärtuse vähenemine - tegi investeeringu Rävala Büroohoone AS-i aktsiatesse järgimata *"Piirangute" p.-s 2* kehtestatud Fondi investeerimistegevuse eesmärki, kuna kahjuliku paigutuse tulemusena Fondi vara vähenes;
punkti 3, mille kohaselt peab Fond oma vahendeid paigutades saavutama kõrgeima kindluse astme ja tagama oma maksejõulisuse talle pandud ja tema poolt võetud kohustuste täitmiseks - tegi investeeringu Rävala Büroohoone AS-i aktsiatesse, järgimata sealjuures nõuet saavutada Fondi vahendite paigutamisel kõrgeim kindluse aste ja seades sellega kahtluse alla Fondi maksejõulisuse talle pandud ja tema poolt võetud kohustuste täitmiseks.
punkti 7, mille kohaselt loetakse paigutus likviidseks, kui teda on võimalik müüa ühe kuu jooksul arvates vastava vajaduse tekkimisest - tegi investeeringu Rävala Büroohoone AS-i aktsiatesse likviidsuse nõuet rikkudes;
punkti 8, mille kohaselt tohib Fond oma vahendeid ilma erikooskõlastuseta paigutada tütarettevõtete ja sidusettevõtete või börsil noteeritud aktsiatesse või osakutesse kuni 30% ulatuses liikluskindlustuse üldreservist - lepingu sõlmimisel ajal oli Fondi liikluskindlustuse üldreservi suurus 56 346 735 krooni, seega moodustas Rävala Büroohoone AS-i aktsiatesse tehtud investeering, millel puudus erikooskõlastus Fondi nõukoguga, 73,5% liikluskindlustuse üldreservist, ületades lubatut 43,5% võrra;

4. Rikkus tahtlikult fondi peadirektori, s.o. Veljo Tinni enda korraldusega 14.01.1997.a. kehtestatud *"Eesti Liikluskindlustuse Fondi investeeringute põhjendatuse koostamise aluseid", mille kohaselt kõigile Eesti Liikluskindlustuse Fondis tehtavatele nii materiaalsetele kui immateriaalsetele investeeringutele tuleb teha enne realiseerimist põhjalik analüüs, mille koostab vastava üksuse juht või peadirektori poolt määratud isik ja milleks on vaja koostada investeeringu äriplaan, kus peavad kajastuma investeeringute põhjendatuse koostamise alustes toodud programmi finants-majanduslikud põhjenduse osad:*
1. Põhjendus, milleks on vaja teha selline investeering.
2. Investeeringu iseloomustus, kellele või millele see on suunatud.

3. Kuidas või mis muutub peale sellise investeeringu tegemist paremaks, milline töölõik muutub efektiivsemalt töötavamaks.
4. Vaja on koostada investeeringule tehtavate kulude-tulude kalkulatsioon, kus oleks ära näidatud kõik nimetatud projektiga seotud kulutused ja tulud, mis kataksid tehtavad kulud, mille alusel oleks näha investeeringu efektiivsus.
5. Millise ajaperioodi jooksul tasub tehtav investeering end ära.
Veljo Tinn ei teostanud Eesti Liikluskindlustuse Fondi vahendite investeerimisel Rävala Büroohoone AS-i aktsiatesse eelnevat analüüsi investeeringule, ei määranud ühtegi isikut nimetatud analüüsi teostamiseks ega andnud sellist ülesannet ka vastava üksuse juhile. Eesti Liikluskindlustuse Fondi esindajana investeeris Veljo Tinn Fondi vahendeid Rävala Büroohoone AS-i aktsiatesse, omamata sealjuures "Eesti Liikluskindlustuse Fondi investeeringute põhjendatuse koostamise aluste" punktide 1, 2, 3, 4 ja 5 nõuetele vastavat äriplaani.

5. Rikkus tahtlikult Eesti Liikluskindlustuse Fondi peadirektori poolt 07.04.1998.a. *investeerimis- ja arendustegevuse korraldamise parandamiseks ja efektiivsuse suurendamiseks väljaantud korralduse "Investeerimise- ja arendustegevuse kohta"*
punkti 1, mis kohustas alates 15.04.1998.a. investeerimis- ja arendustööde korraldamisel ja juhtimisel minema üle projekti-printsiibile - tegi investeeringu Rävala Büroohoone AS-i aktsiatesse nõutavat investeeringu projekti koostamata;
punkti 2.1, mille kohaselt on projekti finantseerimise ja täitmise aluseks äriplaan, millise põhilised osad on: projekti nimetus, projekti põhiidee ja eesmärk, projekti etapid ja nende täitmise tähtajad ja täitjad, tulude-kulude arvutused etappide ja aastate lõikes, projekti oodatav efektiivsus, projekti juht (juhid) ja projekti tulemuslikkuse tasu - tegi investeeringu Rävala Büroohoone AS-i aktsiatesse vastavat äriplaani koostamata;
punkti 2.2, mille kohaselt valmistab projekti ette selleks määratud töötaja ja esitab selle läbivaatamiseks ja kinnitamiseks komisjonile, mille koosseisu kuuluvad peadirektor, haldusdirektor, pearaamatupidaja ja investeeringute juht - tegi investeeringu Rävala Büroohoone AS-i aktsiatesse, jättes eelnevalt määramata isiku, kes valmistaks ette vastava investeeringu projekti ja esitaks selle läbivaatamiseks ning kinnitamiseks komisjonile;
punkti 2.3, mille kohaselt toimub projekti finantseerimine kinnitatud äriplaani alusel - tegi investeeringu Rävala Büroohoone AS-i aktsiatesse, s.o. finantseeris Rävala Büroohoone AS-i aktsiate ostu, omamata kinnitatud äriplaani.

Oma tegevusega põhjustas Veljo Tinn Eesti Liikluskindlustuse Fondile suure varalise kahju vähemalt 35 900 000 krooni suuruses summas ja seadis ohtu Eesti Liikluskindlustuse Fondi maksujõulisuse.

Seades oma tegevusega kahtluse alla Eesti Liikluskindlustuse Fondi kui Vabariigi Valitsuse poolt avalikes huvides loodud avalik-õigusliku juriidilise isiku tegutsemise seaduslikkuse, aususe ja usaldusväärsuse, kahjustas Veljo Tinn oluliselt Eesti Liikluskindlustuse Fondi mainet ja ühtlasi Eesti Vabariigi mainet ning tekitas sellega olulise kahju Eesti Liikluskindlustuse Fondi seadusega kaitstud õigustele ja huvidele ning riigi huvidele.

Seega pani Veljo Tinn ametiisikuna toime oma ametiseisundi tahtliku ärakasutamise, millega põhjustas olulise kahju Eesti Liikluskindlustuse Fondi seadusega kaitstud õigustele ja huvidele ning riigi huvidele ja suure varalise kahju Eesti Liikluskindlustuse Fondile.

Veljo Tinn on lihtmenetluses kohtu alla antud KrK § 164^2 lg. 2 järgi süüdistatuna selles, et tema, töötades Eesti Liikluskindlustuse Fondi, mis vastavalt *Liikluskindlustuse seaduse §-s 14* sätestatule on rahandusministri valitsemisalas asuv ning Liikluskindlustuse seaduse, muude õigusaktide ja oma põhikirja alusel tegutsev avalik-õiguslik juriidiline isik, peadirektorina, s.o. ametiisikuna *KrK § 160 lg 2* ja *Korruptsioonivastase seaduse (edaspidi KVS) § 4 lg 2 p. 17* tähenduses, kellele Vabariigi Valitsuse 03.11.1994.a. määrusega nr. 415 kinnitatud *Eesti*

Liikluskindlustuse Fondi põhikirja punkti 18 alapunktide 3 ja 4 kohaselt oli antud õigus esindada fondi ilma volikirjata ja sõlmida fondi nimel lepinguid, pani toime korruptiivse teo, mis seisneb alljärgnevas:

16.08.1999 sõlmis Veljo Tinn Eesti Liikluskindlustuse Fondi peadirektorina eraõigusliku AS-iga Akriform, mille aktsionär ja nõukogu liige ta ise oli, lepingu ("Poolte kokkuleppe"), mille objektiks on AS-ile Akriform piiratud ligipääsu võimaldamine Eesti Liikluskindlustuse Fondi halduses olevale liikluskindlustuse andmebaasile.

Lepingut sõlmides rikkus Veljo Tinn tahtlikult *KVS §-s 21 lg 1* kehtestatud toimingupiirangu nõudeid, mille kohaselt on ametiisikul keelatud teha korruptiivse tulu saamist võimaldavaid toiminguid ja *KVS §-s 24 lg 1 ja lg 2 p 1* kehtestatud toimingupiirangu nõudeid, mille kohaselt on ametiisikul ametiasutuse poolt tema kätte usaldatud vara osas keelatud sõlmida tehinguid iseenda või juriidilise isikuga, mille aktsiad või osad kuuluvad kas täielikult või osaliselt talle või mille juhtkonna või otsuseid tegeva organi liige ta on.

Veljo Tinn, sõlmides Eesti Liikluskindlustuse Fondi poolt tema kätte usaldatud vara osas lepingu eraõigusliku AS-ga Akriform, tegi õigusvastase toimingu, mis oli AS-i Akriform poolt praktikas realiseerunud viisil toimunud liikluskindluslepingute müügi üheks eeltingimuseks, andis AS-ile Akriform turueelise võrreldes teiste liikluskindlustuslepingute edasimüüjatega ja võimaluse kasumi teenimiseks liikluskindlustuslepingute müügiga ning võimaldas seega Veljo Tinn`il kui AS Akriform aktsionäril ja nõukogu liikmel saada korruptiivset tulu või muud kasu.

Seega pani Veljo Tinn ametiisikuna toime korruptiivse teo, mis seisnes tema poolt oma ametiseisundit kasutades õigusvastase toimingu tegemises korruptiivse tulu saamise või muul omakasupüüdlikul eesmärgil.

Kriminaalasja kohtuliku arutamise käigus tegi kohus kindlaks, et oma süü tunnistamine ning lihtmenetluse kokkuleppe sõlmimine on V. Tinni vaba tahte avaldus ning kriminaalasja menetlemisel on järgitud lihtmenetluse sätteid.

Tsiviilhagi on tõendatud ja kuulub rahuldamisele.

Eeltoodu alusel ja juhindudes KrMK § 388, kohus

o t s u s t a s:

Tunnistada **Veljo Tinn süüdi KrK § 161 järgi** ning mõista karistuseks **1 (üks) aasta ja 6 (kuus) kuud** vabadusekaotust, **KrK § 164[2] lg 2 järgi** avalikus teenistuses juhtival ametikohal töötamise õiguse äravõtmine **3 (kolmeks) aastaks,** milline viiakse täide iseseisvalt.

Kohaldada V.Tinni suhtes KrK § 47 sätteid ja määrata, et tähtajalist vabadusekaotust Veljo Tinn`i suhtes tingimuslikult ei kohaldata ja karistust ei pöörata täitmisele, kui Veljo Tinn ei pane **2 (kahe) aastase** katseaja jooksul toime uut kuritegu või haldusõiguserikkumist ja täidab temale katseajaks KrK §-i 47[1] lg 1 alusel määratud kontrollnõudeid. Määrata Veljo Tinnile kriminaalhooldaja Inna Mikli. KrK § 47[1] lg 2 p. 1 alusel kohustada Veljo Tinn`i hüvitama igakuiselt vähemalt 500 (viissada) krooni tema poolt põhjustatud kahjust katseaja, s.o. 2 (kahe) aasta jooksul.

Välja mõista Veljo Tinnilt 19 099 900 krooni Eesti Liikluskindlustuse Fondi kasuks.

Tsiviilhagi tagamiseks on arestitud Veljo Tinni arvelduskonto nr. 221010181756, arvelduskonto nr. 1103208203, tähtajaline hoius nr. 1130271313, tähtajaline hoius nr. 1130271326 Hansapangas ning arvelduskonto nr. 10002026816004 Eesti Ühispangas.

Välja mõista Veljo Tinnilt 1850 krooni sundraha riigi tuludesse, milline kuulub maksmisele Tallinna Maksuameti arvele nr. 100 520 328 16 006, viitenumber 100 30 19 Eesti Ühispangas.

Kohtuotsuse peale võib edasi kaevata 10 päeva jooksul Tallinna Ringkonnakohtule Tallinna Linnakohtu kaudu.

Kohtunik

TALLINNA LINNAKOHUS
E.HA POPOVA
KOHTUNIK

Kohtuotsus jõustus

„29" 04 2024 a.

TALLINNA LINNAKOHUS

Anne Kramer
Kohtunik